

УРВИЧЪ — КОКАЛЯНСКИЙ МОНАСТИРЬ.

На 1892 г. г-нъ Василь Д. Стояновъ описа въ „Периодич. Списание“ (кн. XL) разходката си до Кокалянския манастиръ и тури съ това въ по-широка извѣстность една старина, колкото скъпа за насъ Българитѣ, толкосъ и загатачна за историята на окончателното пропадане на отечеството ни подъ турското владичество. Г-нъ Стояновъ поднови спомена за старата българска крѣпость Урвичъ, гдѣто, казватъ, послѣдния нашъ царь, Шишманъ, прѣзъ врѣме на обсадата на Търново, прибѣгналъ, за да даде съ ослабналата си вече войска послѣдно съпротивление на Турцитѣ.

Излишно е да описваме, слѣдъ г. Стоянова, Урвичъ и манастиря срѣщу него; ще се докоснемъ съ нѣкои подробности само до положението на мѣстността, до въпроса за заровенитѣ, споредъ прѣданието, царски съкровища въ самия Урвичъ или въ околността му, сетнѣ за останалитѣ въ манастиря — сребърна и стъклена „царски“ чаши и за намерения тукъ рѣкописъ.

Сѣщия Урвичъ, сир. мѣстото, гдѣто е била едно врѣме крѣпостъта съ замъка и черквицата, е на единъ силенъ завой на р. Искъръ; на дѣсния му брѣгъ, когато на лѣвия още по-стрѣменъ и по-високъ брѣгъ е манастиря. Отъ тукъ гледайки, Урвичъ се прѣдставлява като едно бърдо, обиколено съ естественъ окопъ (хендекъ) въ полукръгъ, крайщата на който допиратъ до рѣката.

Водата на Искъръ не е можла сама да влиза въ окопа, понеже той е съ 2 — 3 метра по-високъ отъ коритото на рѣката. По прѣдание, на самия завой на рѣката имало на врѣмето нарочно построена напрѣчна стѣна, така щото водата е можла да се спира, като на язъ, и тогасъ се изкачвала и влизала въ окопа около бърдото. Така заприщена, водата е обикаляла бърдото и влизала пакъ въ коритото на рѣката, така щото бърдото изглеждало като островъ. По тоя начинъ Урвичъ е билъ отъ всички страни недостъпенъ за неприятеля.

Това сегашно прѣдание, че Урвичъ е билъ околорѣзъ забиколепъ съ вода, се сходя съ онуй отъ Паисиевата рѣкописна